

Nieuwsbrief ERF Updates

Nummer 8, 2023

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:702](#) 12-05-2023

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2023:1886](#) 08-06-2023

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:4740](#) 06-06-2023

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2023:980](#) 30-05-2023

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:4522](#) 30-05-2023

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2023:1647](#) 23-05-2023

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2023:1035](#) 23-05-2023

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2023:1578](#) 16-05-2023

Rechtbank

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2023:2821](#) 15-06-2023

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2023:2212](#) 14-06-2023

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2023:3458](#) 07-06-2023

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2023:3507](#) 07-06-2023

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2023:2300](#) 07-06-2023

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2023:3919](#) 06-06-2023

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2023:4941](#) 31-05-2023

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2023:2029](#) 24-05-2023

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2023:3739](#) 24-05-2023

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2023:2966](#) 24-05-2023

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2023:3520](#) 17-05-2023

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2023:2806](#) 17-05-2023

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2023:2870](#) 03-05-2023

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2023:4819](#) 03-05-2023

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2023:7047](#) 02-05-2023

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2023:5549](#) 29-03-2023

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2023:5778](#) 08-03-2023

Antillen

[Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGCAA:2023:23](#) 08-02-2023

[Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGCAA:2022:488](#) 07-12-2022

[Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGCAA:2022:476](#) 02-11-2022

[Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGCAA:2022:480](#) 26-10-2022

RECHTSPRAAK

De rechtbank legt het testament van erflater uit en oordeelt over de vraag wanneer een legaat opeisbaar is c.q. of het onder het tweetrapsregime valt.

De in 2015 overleden erflater heeft zijn informele samenleefpartner tot enig en bezwaard erfgenaam benoemd. Tot verwachters zijn benoemd zijn twee kinderen alsmede de twee kinderen van de informele partner. Onder het kopje 'tweetrapsmaking (...)' is tevens een legaat aan een van de kinderen opgenomen en een bij verkoop van de woning af te geven geldbedrag. Los van de vordering tot afgifte van diverse stukken, is in geschil of het legaat opeisbaar is bij verkoop van de woning, dan wel ook onder het tweetrapsregime valt. Volgens de rechtbank is het testament zo opgebouwd dat onder 'A' de vererving aan de bezwaarde is geregeld (de eerste trap) en onder 'B' de vererving aan de verwachters (de tweede trap). De verplichting tot afgifte van het legaat is onder 'B' (en dus de tweede trap) opgenomen. Bovendien is daarin vermeld dat verwachters de erfgenamen zijn 'onder bezwaar van na te noemen legaat'. Daaruit kan niet anders worden afgeleid dan dat de verplichting tot afgifte van het legaat pas ontstaat na het overlijden van de partner en rust op degenen die dan erfgenaam zijn van erflater. Deze uitleg past bij de bedoeling van erflater, te weten het verzorgd achterlaten van zijn levenspartner. Die verzorging zou in het gedrang kunnen komen als de verkoop van de woning een beperkte (dat wil zeggen lager dan het gelegateerde bedrag) overwaarde oplevert die ertoe zou (kunnen) leiden dat de partner de betaling van het 'resterende' bedrag uit eigen middelen had moeten financieren.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 03-05-2023

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2023:4819

Zaaknummer: C/15/318299 / HA ZA 21-387

Rechters: J.J. Dijk

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hoge Raad bevestigt geldigheid van na overlijden erflater door diens gemachtigde verstrekte lening en oordeelt in verband met de kostenveroordeling dat geen sprake is van een familie- maar van een handelsgeschil.

In deze zaak concludeert de Hoge Raad met gebruikmaking van artikel 81 RO dat de klachten van het principale beroep tegen het oordeel van het Hof Den Haag (ECLI:NL:GHDHA:2022:2619, ERF 2023-0074) niet tot cassatie leiden. Het hof oordeelde dat de na het overlijden van erflater krachtens een niet door het overlijden eindigende volmacht namens hem verstrekte geldlening geldig is. Het incidentele beroep leidt wel tot een gedeeltelijke vernietiging. Anders dan het hof overweegt, meent de Hoge Raad dat geen sprake is van een familierechtelijke zaak en daarmee evenmin vergelijkbaar is. Het gaat om een handelszaak over de terugbetaling van een lening aan een bedrijf. Het onderhavige geding is een handelszaak waarbij uit de gedingstukken op geen enkele wijze blijkt dat partijen tot elkaar staan of hebben gestaan in een (familie)relatie als bedoeld in artikel 237 lid 1 Rv. Het oordeel van het hof, dat erop neerkomt dat de kosten van beide instanties worden gecompenseerd op de grond dat sprake is van een familierechtelijke zaak, is dus onbegrijpelijk.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 12-05-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:702

Zaaknummer: 22/01118

Rechters: C.E. du Perron, S.J. Schaafsma en F.R. Salomons

Advocaten: K. Aantjes, J.W.H. van Wijk en P.J. Tanja

Wetsartikelen: 237 Rv

RECHTSPRAAK

De rechtbank gaat in op de inbrengplicht ter zake van onder oud recht verrichte schenkingen, en de verhoging daarvan met rente.

Deze zaak betreft een geschil over de nalatenschappen van vader en moeder. In een tussenvonnis is geoordeeld dat de nalatenschap van moeder al is verdeeld. Daarmee zijn de vorderingen tot verdeling van en/of inbreng in haar nalatenschap niet toewijsbaar. Relevant is de omvang van haar nalatenschap wel omdat de omvang daarvan bepalend is voor de hoogte van de vorderingen die haar erfgenamen op de nalatenschap van vader hebben in verband met de door moeder gemaakte ouderlijke boedelverdeling. Het nu nog te beoordelen geschil heeft betrekking op het bestaan van diverse (inbreng)vorderingen op gedaagde A en daarnaast de omvang van de nalatenschap van moeder in verband met de OBV-vorderingen die een schuld zijn in de nalatenschap van vader. Los van de uiteindelijke concrete berekening is onder meer relevant dat gedaagde A erkent dat aan hem in 1990 en 1991 bedragen zijn geschonken onder de verplichting van inbreng. De rechtbank constateert dat die schenkingen zijn gedaan onder het oude recht. Op grond van artikel 68a Overgangswet nieuw Burgerlijk Wetboek (Ow) hebben artikel 4:233 BW en artikel 4:229 BW directe werking, voor zover de op artikel 68a Ow volgende artikelen niet anders bepalen. Artikel 69 Ow heeft tot gevolg dat het oude recht blijft gelden voor nalatenschappen die voor 1 januari 2003 zijn opengevallen. In dit geval geldt dus het huidige recht. Gedaagde A is derhalve (ook) onder het huidige recht verplicht tot inbreng. Gedaagde A wijst er – zo de rechtbank – terecht op dat deze schenkingen voor de helft in de nalatenschap van moeder vallen, aangezien ze dateren van voor moeders overlijden. Bij de berekening van de OBV-vorderingen moet daarom rekening worden gehouden met deze inbrengverplichting in de nalatenschap van moeder. Eisers vordering tot een verklaring voor recht dat gedaagde A een inbrengverplichting heeft in de nalatenschap van vader is daarom in beginsel in ieder geval toewijsbaar. Vervolgens overweegt de rechtbank dat inbreng ex artikel 4:233 BW geen betaling aan de boedel inhoudt, maar het in mindering brengen van de gift op het aandeel in de nalatenschap. Voor zover de waarde van de gift groter is dan het aandeel van de erfgenaam, is inbreng overigens niet verplicht (art. 4:233 lid 2 BW). Van een daadwerkelijke (terug)betaling is dan ook geen sprake. De rechtbank verworpt de stelling van gedaagde A dat redelijkheid en billijkheid met zich brengen dat hij – anders dan gevorderd – de rente over de giften niet hoeft in te brengen (art. 4:233 lid 1 BW). Er is volgens de rechtbank geen sprake van

onaanvaardbare gevolgen. De wetgever heeft – zo de rechtbank – de verplichting tot betaling van rente opgelegd omdat de begiftigde al gedurende het leven van de erflater de vruchten heeft kunnen plukken van de gift. De omstandigheden dat de verdeling kennelijk geruime tijd niet kon worden gerealiseerd en dat pas laat een verdelingsvordering is ingesteld, zijn onvoldoende voor een ander oordeel. Ook heeft gedaagde A onvoldoende onderbouwd waarom het percentage van 6% in dit concrete geval tot onaanvaardbare resultaten leidt. De wetgever heeft dit percentage bewust opgenomen en dat dit hoger is dan de wettelijke rente of het percentage van artikel 4:13 lid 4 BW of 4:84 BW, is geen reden om dat percentage naar beneden bij te stellen. Ook zijn geen nadere persoonlijke omstandigheden gesteld die kunnen leiden tot het oordeel dat het percentage in dit concrete geval onaanvaardbaar is.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 24-05-2023

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2023:2966

Zaaknummer: C/05/386918 / HZ ZA 21-144

Rechters: M.M.K.J. Steketee

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Procedure over diverse verdelingsgeschillen over moeders nalatenschap en een eenvoudige gemeenschap van onroerende zaken waarbij ook conflicten over een familiebedrijf spelen.

Omdat de uitspraak in deze zaak een zeer feitelijk karakter heeft, 25 pagina's beslaat en op een (zeer) groot aantal vorderingen in (re)conventie ziet, wordt volstaan met een beknopte weergave van de essentie van het geschil zoals weergegeven door het hof. Appellant en de vier geïntimeerden zijn broers en zus van elkaar. Hun ouders zijn overleden. De procedure betreft de verdeling van een tweetal gemeenschappen van onroerende zaken, te weten de nalatenschap van wijlen hun moeder als laatst overledene waarin zij allen erfgenaam voor gelijke delen zijn en een eenvoudige gemeenschap waarin uitsluitend de broers deelgenoot zijn. Die laatste vloeit voort uit het familiebedrijf (met dochterondernemingen) dat door vader is opgebouwd en gezamenlijk met de broers is gedreven. Er is op enig moment na het overlijden van hun vader onenigheid ontstaan waarna appellant in 2007 na een aandelenoverdracht niet langer bij de holding betrokken is. Aan de rechtbank is de verdeling van het onroerend goed voorgelegd, alsmede enkele daarmee samenhangende kwesties. De verdeling van het onroerend goed als zodanig is in hoger beroep niet langer onderwerp van geschil. Wel verschillen partijen nog van mening over een aantal van de samenhangende kwesties, zoals – aan de zijde van appellant – de vraag of het beheer over de gemeenschappen wel zorgvuldig is uitgevoerd en welke consequenties dat dan eventueel moet hebben en wat het gevolg moet zijn van het niet tussentijds uitkeren aan appellant van diens aandeel in het exploitatieresultaat van de boedels. Aan de zijde van geïntimeerden is – voorwaardelijk – nog in geschil of er een beheervergoeding moet worden betaald en of appellant niet is overbedeeld bij de voornoemde verdeling. Ten slotte is de eisvermeerdering van geïntimeerden, waar de rechtbank in eerste aanleg wegens strijd met de goede procesorde aan voorbij is gedaan, in hoger beroep alsnog aan het hof voorgelegd. Het hof komt tot een afwijzing van het principaal hoger beroep, alsmede van de (voorwaardelijk) incidentele vordering ex artikel 843a Rv, en komt daarom niet toe aan een beoordeling van het voorwaardelijk incidenteel hoger beroep. De eisvermeerdering wordt ook in hoger beroep buiten behandeling gelaten.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 16-05-2023

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2023:1578

Zaaknummer: 200.294.894_02

Rechters: M.E. Smorenburg, J.J.M. Van Lanen en T.J. Mellema-Kranenburg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Toch onwaardigheid, hoewel de ‘dader’ onder oplegging van een tbs is ontslagen van alle rechtsvervolging.

Het hof vernietigt het (destijds veel publiciteit genererende) oordeel van de rechtbank (ECLI:NL:RBGEL:2022:498, ERF 2022-0072) dat X, die in 2015 zijn echtgenote Y (met wie hij in algehele gemeenschap van goederen was gehuwd) om het leven heeft gebracht niet onwaardig was om van haar te erven. De grond voor dit oordeel was dat in de strafrechtelijke procedure is geconcludeerd dat X vanuit een psychose handelde en hij – ondanks zijn veelvuldige en ernstige mishandeling van Y – ontslagen is van alle rechtsvervolging onder gelijktijdige oplegging van een tbs-maatregel. De voor onwaardigheid vereiste strafrechtelijke veroordeling ontbrak, zo de rechtbank. In zijn uitgebreide vonnis verwijst het hof naar de parlementaire geschiedenis van artikel 4:3 en 7:973 BW die beide vanuit het oogpunt van rechtszekerheid uitgaan van een strafrechtelijke veroordeling. De vraag is of artikel 4:3 lid 1 onder a BW zo moet worden uitgelegd dat daaronder ook valt de situatie dat de daad wel, maar de dader wegens ontoerekeningsvatbaarheid niet strafbaar is. Die vraag zou volgens het hof – als alleen wordt gelet op de gangbare betekenis van de bewoordingen van de bepaling, de wets- en rechtsgeschiedenis, verwante bepalingen in het Burgerlijk Wetboek en de strekking van de bepaling – met ‘nee’ moeten worden beantwoord. Daarmee is echter nog niet alles gezegd over de uitleg en toepassing van deze bepaling. Appellant [de broer van Y] vraagt nadrukkelijk bij de uitleg en toepassing van artikel 4:3 lid 1 onder a BW ook de artikelen 2 en 8 EVRM te betrekken en verwijst naar de uitspraak van het EHRM in de zaak van de Roemeense erfflater (ECLI:NL:XX:2009:BL6889). Volgens het hof staat vast dat X zijn echtgenote om het leven heeft gebracht. Ook staat vast dat hij (enig) inzicht in zijn handelen heeft gehad en dat sprake is van opzet (opzettelijk om het leven brengen). Dat is vastgesteld in een strafrechtelijke procedure. In zoverre is voldaan aan de eis van rechtszekerheid en is rekening gehouden met het belang van X dat volgens de regels van het Wetboek van Strafrecht en van Strafvordering wordt bepaald of hij de ‘daad’ heeft gepleegd waaraan artikel 4:3 lid 1 onder a BW onwaardigheid verbindt. De eis van een strafrechtelijke veroordeling dient er verder toe dat in een strafrechtelijke procedure wordt vastgesteld dat de dader strafbaar is. In dit geval heeft de strafrechter geoordeeld dat de gedragingen en gedragskeuzes van X volledig werden bepaald door zijn psychose en dat hij ontoerekeningsvatbaar is. Dat X niet strafbaar is en niet

strafrechtelijk is veroordeeld, ontnemt aan zijn gedragingen echter geenszins het gruwelijke karakter en de impact daarvan op de naaste familie van Y. Het hof is van oordeel dat een juist evenwicht tussen het belang van X en het door artikel 8 lid 1 EVRM beschermde belang van appellant (respect voor zijn familieleven) ontbreekt als in deze zaak geen rekening zou worden gehouden met de bijzondere omstandigheden van de relatie van X en Y en van X met de familie van Y. Die bijzondere omstandigheden zijn de gruwelijke wijze waarop X zijn echtgenote Y om het leven heeft gebracht en daarmee het door artikel 2 EVRM beschermde recht op leven van Y heeft geschonden, alsmede ook de agressieve, grensoverschrijdende en angstwekkende wijze waarop X zich in de jaren daarvoor en daarna jegens Y en de familie van Y heeft gedragen. Appellant heeft vanwege al deze gedragingen een grote en gegronde angst voor X. Het vermogen van Y bestaat nagenoeg geheel uit hetgeen zij heeft geërfd van haar ouders. X had geen enkel vermogen toen hij met Y trouwde| hun huwelijk heeft net twee jaar geduurd. De nalatenschappen van de ouders moeten nog worden afgewikkeld. Als X erfgenaam zou zijn, zou appellant samen met hem die afwikkeling moeten regelen. Het hof is, gelet op wat hiervoor is overwogen, gezien het bepaalde in artikel 8 lid 1 EVRM en gezien de bijzondere omstandigheden van deze zaak, van oordeel dat een redelijke wetstoepassing in dit geval meebrengt dat bij de toepassing van artikel 4:3 lid 1 onder a BW de eis van een strafrechtelijke veroordeling buiten toepassing moet blijven. Het gevolg daarvan is dat X onwaardig is om uit de nalatenschap van Y voordeel te trekken en dat hij dus niet haar erfgenaam is.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 30-05-2023

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2023:4522

Zaaknummer: 200.308.236

Rechters: J.H. Lieber, R.A. Dozy en P.S. Bakker

Advocaten: Q.A.L.M. Gijsbers en J.G. Schnoor

Wetsartikelen: 4:3 BW, 8 EVRM en 2 EVRM

RECHTSPRAAK

Bij gebreke aan een gesloten stelsel kan elke als zodanig ervaren verwikkeling reden zijn tot een incidentele vordering. Moet een legaat worden geïmputeerd nu dit door het beroep op de legitieme portie is vervallen?

Erflater is overleden met achterlating van twee kinderen A [eiseres] en B. In zijn testament heeft erflater zijn moeder C en zijn zus D tot erfgenamen benoemd. Aan de kinderen is een 12 maanden na het overlijden opeisbaar legaat ter grootte van hun legitieme portie toegekend. Dit legaat vervalt als een beroep op de legitieme portie wordt gedaan. Zus D is tot executeur benoemd. D verwerpt de nalatenschap maar aanvaardt de benoeming tot executeur. A heeft D bericht een beroep op haar legitieme portie te doen, hetgeen voor D reden was om A mee te delen dat zij daaruit afleidt dat het legaat niet is aanvaard. In reactie hierop heeft de advocaat van A geschreven dat A het legaat aanvaardt, een beroep doet op haar legitieme portie en geen enkele erfrechtelijke aanspraak verwerpt. In maart 2022 stuurt D een overzicht van de nalatenschap aan A. Eiseres A vordert in hoofdzaak van gedaagde D – in hoedanigheid van executeur en pro se – een voorschot ad € 500.000 op haar legitieme portie en vaststelling van de legitieme portie en in incident krachtens artikel 223 Rv onder meer het in geding brengen van inlichtingen en bescheiden. De rechtbank overweegt dat van een voorlopige voorziening als bedoeld in artikel 223 Rv geen sprake is. Toch is dit niet relevant nu er geen gesloten systeem is van incidenten. Elke als zodanig ervaren verwikkeling kan – zo de rechtbank – reden zijn tot een incidentele vordering. Een vordering tot het verstrekken van bescheiden of inlichtingen die van belang kunnen zijn voor de hoofdzaak kan daarom als incidentele vordering worden ingesteld. Anders dan D betoogt, hoeft A een (spoedeisend) belang in de zin van artikel 223 Rv dus niet te stellen. Omdat D de nalatenschap heeft verworpen, worden de tegen haar in hoedanigheid van erfgenaam ingestelde vorderingen afgewezen. Ter zake van de vaststelling van de legitieme portie verwijst de rechtbank naar de imputatieregeling van artikel 4:71 en 4:73 BW. De ratio achter deze laatste bepaling is dat de legitimaris het in dat geval louter aan zichzelf te wijten heeft dat hij minder krijgt dan hij had kunnen ontvangen. De rechtbank is het met D eens dat het standpunt van A met betrekking tot het aanvaarden van het legaat dan wel het doen van een beroep op haar legitieme portie voorafgaand aan deze procedure wisselend en niet helder is geweest. Uit het feit dat A in de hoofdzaak uitsluitend

vaststelling en betaling van haar legitieme portie vordert en niet van het legaat, begrijpt de rechtbank echter dat gedaagde nu uitsluitend een beroep doet op haar legitieme portie. Door dat beroep op de legitieme portie is het legaat dat erflater aan eiseres had toegekend op grond van het testament vervallen. Eiseres verkrijgt in dit geval het legaat dus niet en de waarde daarvan komt daarom ook niet op grond van artikel 4:71 BW in mindering op de legitieme portie. Van verwerping van het legaat als bedoeld in artikel 4:73 BW is ook geen sprake. In de correspondentie heeft eiseres immers nooit aangegeven dat zij het legaat verwerpt. Dat het legaat door het beroep op de legitieme portie is vervallen, is alleen het gevolg van de keuze van erflater om een dergelijke vervalbepaling in zijn testament op te nemen. Imputatie van het legaat is dan ook niet aan de orde. A heeft nog steeds aanspraak op haar legitieme portie. Voor de gevorderde inlichtingen verwijst de rechtbank naar artikel 4:78 BW en stelt dat A recht heeft op de bescheiden waarmee zij de omvang en de waarde van de nalatenschap op het moment van overlijden kan controleren. Voor de vaststelling van de omvang van de legitimaire massa zijn echter ook vóór het overlijden gedane giften door de erflater van belang (art. 4:65 BW jo. 4:67 e.v. BW). A heeft daarom ook een gerechtvaardigd belang bij het kunnen controleren of door de erflater aan erfgenamen of derden schenkingen zijn gedaan. Zij is niet gehouden af te moeten gaan op mededelingen van gedaagde daarover. Bedoelde informatieplicht gaat echter niet zover dat rekening en verantwoording afgelegd dient te worden over het vermogensverloop tijdens het leven van erflater. Vervolgens oordeelt de rechtbank of de door A in het incident gevorderde bescheiden onder de informatieplicht vallen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 31-05-2023

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2023:4941

Zaaknummer: C/15/337299 / HA ZA 23-122

Rechters: W.S.J. Thijs

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hoewel dementie bij moeder was geconstateerd, veronderstelt de rechtbank dat vader de schenkingen met haar toestemming heeft gedaan. Ook wordt de begiftigde dochter niet belast met het bewijs dat geen sprake was misbruik van omstandigheden.

Gedaagde en eiser zijn de kinderen van erflater. Eiser legt samengevat aan zijn vorderingen ten grondslag dat de door gedaagde van vader en moeder ontvangen schenkingen zijn of moeten worden vernietigd. Hij stelt daartoe primair dat die schenkingen zijn gedaan zonder toestemming van moeder en dat moeder die toestemming ook niet kon geven omdat zij wilsonbekwaam was. Subsidiair beroept eiser zich op misbruik van omstandigheden omdat vader en moeder in vergaande mate afhankelijk waren van gedaagde. Voor zover de schenkingen niet vernietigd zijn of worden, doet eiser een beroep op zijn legitieme portie. De rechtbank acht enkele schenkingen gebruikelijk en niet-bovenmatig zodat deze niet op grond van de ontbrekende toestemming (art. 1:88 lid 1 onder b BW jo. 1:89 BW) vernietigbaar zijn. Voor een tweetal andere schenkingen was de toestemming van moeder wel vereist. De rechtbank overweegt dat de stel- en bewijsplicht ter zake van de ontbrekende feitelijke wilsbekwaamheid van moeder bij eiser ligt. De enkele onderbewindstelling van moeders vermogen en de dementiediagnose zijn onvoldoende om tot wilsonbekwaamheid te kunnen concluderen. Eiser heeft nog gesteld dat moeder altijd heeft gezegd dat zij de kinderen gelijk wilde behandelen en dat zij daarom geen toestemming voor de schenkingen kan hebben gegeven. Dit betoog slaagt niet. Zélf als ervan uitgegaan moet worden dat moeder de kinderen gelijk wilde behandelen, leidt dat niet zonder meer tot de conclusie dat moeder geen toestemming kan hebben gegeven voor de schenkingen. Duidelijk is dat gedaagde veel (meer dan eiser) tijd heeft vrijgemaakt voor vader en moeder en kosten heeft moeten maken om in hun buurt te komen wonen. Niet onaannemelijk is daarom dat moeder (net als vader) het gedaagde mogelijk heeft willen maken om te verhuizen. Gelet op de wilsbekwaamheid van moeder en in het licht van de omstandigheid dat moeder tot november 2017 nog thuis woonde, heeft eiser al met al onvoldoende feiten en omstandigheden gesteld die de conclusie zouden kunnen rechtvaardigen dat vader de schenkingen niet in overleg met moeder, althans zonder haar toestemming in de zin van artikel 1:88 BW, heeft gedaan. Nu eiser zijn stelling dat de schenkingen tot stand zijn gekomen door misbruik van omstandigheden aan de zijde van

gedaagde onvoldoende heeft gemotiveerd, wordt niet aan bewijslevering toegekomen en is er dus ook geen grond om gedaagde te belasten met het bewijs van het tegendeel als bedoeld in artikel 7:176 BW (het bewijs dat niet is gebleken dat de schenkingen zijn verricht onder invloed van misbruik van omstandigheden).

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 17-05-2023

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2023:2806

Zaaknummer: 408174

Rechters: M. Stempfer

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat partijen al 30 jaar geen overeenstemming hebben bereikt, stelt het Gerecht zelf de verdeling vast en gelast de verkoop van de nog onverdeelde percelen aan een derde.

Inzake de nalatenschappen van de in 1988 en 1990 overleden erflaters bestaat een onoverbrugbaar meningsverschil tussen partijen waardoor zij er in de afgelopen 30 jaar niet in zijn geslaagd om overeenstemming te bereiken over de wijze waarop de verdeling van de onroerende zaken tot stand moet worden gebracht. Toedeling van een deel van de onroerende zaken aan ieder der deelgenoten vereist dat die zaken, gelet op hun grootte en ligging, in meerdere kavels moeten worden opgedeeld. Partijen zijn ook niet in staat om al de daarmee samenhangende kosten te financieren. Het Gerecht stelt – nu partijen ter zake van de verdeling van de onroerende zaken niet tot overeenstemming kunnen komen – de verdeling vast. Het Gerecht gaat voorbij aan het bij partijen genoegzaam bekende verdelingsvoorstel zoals gedaan door gedaagden. Niet alleen omdat dan nog steeds sprake is van (ongewenste) onverdeeldheden, maar ook omdat nergens uit blijkt dat de overheid toestemming zal geven voor splitsing van de percelen in de door gedaagden beoogde zin. Bij dit alles houdt het Gerecht rekening met de omstandigheid dat meer dan 2/3 van de deelgerechtigden, de overgrote meerderheid dus, vindt dat de onroerende zaken als één geheel aan de man moeten worden gebracht en dat de door gedaagden beoogde splitsing daarvan achterwege moet blijven. Als gedaagden splitsing van de onroerende zaken willen doorvoeren (in de door hen beoogde zin), kunnen zij de onroerende zaken gezamenlijk onder verrekening van het aan hen in totaal toekomende deel kopen om daarna tot die splitsing over te gaan. Vorenstaande brengt met zich dat het Gerecht gelast dat de onroerende zaken aan een of meer derden moet worden verkocht waarna de nettoverkoopopbrengst daarvan tussen partijen wordt verdeeld.

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 26-10-2022

ECLI: ECLI:NL:OGEAA:2022:480

Zaaknummer: AUA20201686

Rechters: A.H.M. van de Leur

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Eiser is niet-ontvankelijk in de tegen de erfgenamen ingestelde vordering tot betaling van de begrafeniskosten omdat de wettelijke vereffening (nog) van kracht is.

In deze zaak vordert eiseres dat de erven, althans de nalatenschap van de erflater, worden (wordt) veroordeeld om eiseres te bevrijden van de aansprakelijkheid voor de begrafeniskosten van wijlen erflater. Zij zouden daartoe deze schuld moeten betalen dan wel de aansprakelijkheid voor die kosten overnemen. In het testament van erflater is onder meer een bewind ingesteld totdat de erven de leeftijd van 25 jaar hebben bereikt, hetgeen thans nog niet het geval is. Verder staat vast dat in ieder geval een van de erven de nalatenschap beneficiair heeft aanvaard en dat deze daarom moet worden vereffend. Het Gerecht overweegt dat tijdens het bewind de onder het bewind staande goederen ten laste van de erven kunnen worden uitgewonnen voor de schulden van de nalatenschap. De bewindvoerder is gehouden daaraan mee te werken. Ook de (nog steeds niet betaalde) begrafeniskosten zijn schulden van de nalatenschap en dienen in beginsel uit de nalatenschap te worden voldaan. Indien de nalatenschap niet voldoende baten heeft, dan behoeft de beneficiair aanvaard hebbende gedaagde een eventueel tekort niet uit haar eigen vermogen te voldoen. Dit kan anders zijn voor de andere gedaagde als blijkt dat zij zuiver heeft aanvaard. Het is aan de vereffenaar (in beginsel de gezamenlijke erven) een boedelbeschrijving op te stellen, (zo nodig) de nalatenschap te vereffenen en de schulden van de nalatenschap te voldoen. Dit alles leidt het Gerecht tot de slotsom dat eiseres niet-ontvankelijk is in haar vordering.

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 02-11-2022

ECLI: ECLI:NL:OGEAA:2022:476

Zaaknummer: AUA202000760

Rechters: T.A.M. Tijhuis

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat het deskundigenrapport onvoldoende inzicht geeft in de feitelijke wilsbekwaamheid van erflater, is een nadere (mondelinge) toelichting van de deskundige nodig.

In een eerder tussenvonnis is overwogen dat er – conform de stelling van gedaagde in conventie – aanknopingspunten zijn voor een bevestigend antwoord op de vraag of erflater een geestelijke stoornis had die aan een redelijke waardering van alle bij het testament betrokken belangen in de weg stond, dan wel onder invloed waarvan erflater het testament heeft gemaakt. Gedaagde in conventie heeft zijn stelling daarmee voldoende onderbouwd, maar omdat eiseres in conventie die stelling op haar beurt gemotiveerd heeft betwist, werd het opstellen van een deskundigenbericht aangewezen geacht. Reden waarom klinisch geriater X als deskundige is benoemd. Het door X opgestelde rapport wordt door eiseres en gedaagde verschillend geduid. Het meest verstrekkende bezwaar van eiseres tegen het deskundigenrapport is dat X gelet op het zogeheten ‘VIA/EPN Protocol (beoordeling wils(on)bekwaamheid in het kader van het levenstestament en andere notariële akten’) ter zake niet als deskundige kan worden aangemerkt. Aan dat bezwaar gaat de kantonrechter voorbij. Uit diens antwoord volgt dat X als een ‘daartoe opgeleide adviserende arts’ in de zin van het protocol moet worden aangemerkt. Dat hij in relatie tot erflater als een ‘behandelend arts’ heeft te gelden en zich om die reden van een oordeel omtrent de wils(on)bekwaamheid van erflater dient te onthouden, zoals bedoeld in het protocol, is gesteld noch gebleken. Naar het oordeel van de kantonrechter geeft het deskundigenrapport echter onvoldoende inzicht in zowel de wijze van totstandkoming als de strekking van het oordeel van de deskundige dat erflater het testament onder invloed van de op dat moment bij erflater aanwezige geestelijke stoornis heeft gemaakt. De kantonrechter ziet daarin aanleiding om op grond van artikel 87 en 194 lid 5 Rv een mondelinge behandeling te bevelen, opdat de deskundige in aanwezigheid van partijen mondeling een nadere toelichting zal kunnen geven en partijen de deskundige desgewenst ook zelf vragen kunnen stellen.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 17-05-2023

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2023:3520

Zaaknummer: 9168063 CV EXPL 21-1211 (T)

Rechters: J.W. Ponds

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof weegt de elkaar deels tegensprekende (deskundigen) getuigenverklaringen en komt tot het eindoordeel dat niet vaststaat dat erflaatster feitelijk wilsonbekwaam was ten tijde van het testen.

In het tussenvonnis (ECLI:NL:GHARL:2021:8896) zijn appellanten toegelaten te bewijzen dat (a) erflaatster ten tijde van het verlijden van het testament leed aan een geestelijke stoornis, te weten dementie, en (b) dat deze dementie zodanig was dat deze een redelijke waardering van de bij de uiterste wilsbeschikking betrokken belangen belette dan wel de wilsverklaring onder invloed van de dementie is gedaan. In het eindoordeel (ECLI:NL:GHARL:2023:4740) oordeelt het hof dat appellanten niet zijn geslaagd in het bewijs van hun stelling dat erflaatster op het tijdstip van testen feitelijk wilsonbekwaam was. Het hof heeft daarbij diverse getuigenverklaringen tegen elkaar afgewogen. Relevant is onder meer dat de notaris na een eerste gesprek met erflaatster, psychiater X heeft benaderd om die wilsbekwaamheid te kunnen beoordelen. De notaris is bij het vormen van zijn eigen indruk niet over één nacht ijs gegaan| hij heeft erflaatster meerdere keren bij haar thuis bezocht en met haar gesproken, dus ook nog twee keer na het gereedkomen van het rapport van X. De notaris heeft bij erflaatster gecheckt of zij consistent was in haar wens, en zijn bevinding was dat dat zij dat was. Ook heeft hij met haar gesproken over de mogelijkheden die zij had en de consequenties van de ene of de andere keuze bij het wijzigen van haar testament. Tevens heeft hij nog een verzorgster die hij bij de woning van erflaatster tegenkwam naar haar indrukken van erflaatster gevraagd. De daar tegenover staande getuigenverklaringen van VIA-arts Y, die vindt dat erflaatster niet wilsbekwaam kon worden geacht, die van de bewindvoerder en die van een buurvrouw leggen minder gewicht in de schaal. Ter zake van het oordeel van Y overweegt het hof dat hoewel Y op zichzelf deskundig is in het beoordelen van wilsbekwaamheid, zijn rapport uitsluitend op dossieronderzoek is gebaseerd en dat Y erflaatster niet in persoon heeft gesproken. Dat maakt dat zijn waarnemingen in dit geval beperkt zijn, ook al beschikte hij kennelijk over nog andere medische informatie dan X. Het hof merkt hierbij nog op dat ook in de verklaringen van andere artsen (die zich in het dossier bevinden) niet blijkt dat voorafgaand aan het verlijden van het testament de diagnose dementie is gesteld of een andere geestelijke stoornis benoemd is die maakte dat erflaatster haar wil niet goed kon

bepalen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 06-06-2023

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2023:4740

Zaaknummer: 200.274.064

Rechters: M.L. van der Bel, R.A. Dozy en R. Prakke-Nieuwenhuizen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat onduidelijk is of alle deelgerechtigden in de procedure strekkende tot verdeling van de nalatenschappen zijn betrokken, wordt gelegenheid geboden notariële verklaringen van erfrecht te laten maken en in te brengen.

In dit tussenvonnis oordeelt het gerecht over de in conventie gevorderde (vaststelling) verdeling van een tweetal nalatenschappen. Het gerecht meldt dat ingevolge het eerste lid van artikel 3:195 BW een verdeling van een gemeenschap onder meer nietig, althans vernietigbaar is als niet alle deelgenoten daaraan hebben deelgenomen. Om op objectieve wijze vast te stellen dat alle deelgerechtigden tot de nalatenschappen van wijlen vader (overleden in 2016) en moeder (overleden in 2019) in deze procedure zijn betrokken is een notariële akte van erfrecht met betrekking tot voornoemde erflaters vereist. Met de door eiser in conventie overgelegde documenten afkomstig van en ondertekend door de Ambtenaar van de Dienst Burgerlijke Stand en Bevolkingsregister van Aruba kan niet worden volstaan. In het licht van vorenstaande zal eiser in de gelegenheid worden gesteld om bij akte een notariële verklaring van erfrecht met betrekking tot de erflater en een notariële verklaring van erfrecht met betrekking tot de erflaatster in het geding te brengen.

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 07-12-2022

ECLI: ECLI:NL:OGEAA:2022:488

Zaaknummer: AUA202103218

Rechters: A.H.M. van de Leur

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat partijen zich nog niet hebben uitgelaten over de wijze van aanvaarding van de nalatenschappen moeten zij hierover tijdens een comparitie nadere informatie verstrekken. Een beroep op artikel 3:195 lid 2 BWA slaagt niet omdat nog geen sprake is van een verdeling.

Ouders van partijen/erflaters zijn in resp. 2007 en 2015 overleden. Tussen partijen bestaat onenigheid over de afwikkeling en verdeling van die nalatenschappen. Interessant in deze zaak is de overweging van het gerecht dat partijen zich niet expliciet hebben uitgelaten over de wijze van aanvaarden van de nalatenschap van de erflater(s). De gemaakte keuze is – zo het gerecht – in beginsel onherroepelijk en werkt terug tot het moment van het openvallen van de nalatenschap van de erflater(s). Met het oog op de rechtsgevolgen van een dergelijke keuze, komt het het gerecht geraden voor dat partijen hierover tijdens een comparitie nadere informatie verstrekken. Ook overweegt het gerecht dat het beroep van eisers op artikel 3:194 lid 2 BWA faalt. Een geslaagd beroep op opzettelijke verzwijging is alleen mogelijk ná het passeren van ‘een zeker, duidelijk te markeren, moment’. Blijkens de parlementaire geschiedenis en de rechtspraak van de Hoge Raad is dat moment de verdeling tussen partijen dan wel, indien de verdeling wordt vastgesteld door de rechter, de uitspraak van de rechter in eerste aanleg. Indien vóór dat moment de goederen alsnog bij de verdeling worden betrokken, blijft de aan de opzettelijke verzwijging verbonden sanctie buiten toepassing. Daarvan is hier sprake.

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 08-02-2023

ECLI: ECLI:NL:OGEAA:2023:23

Zaaknummer: AUA202100594

Rechters: T.A.M. Tijhuis

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Appellanten worden niet-ontvankelijk verklaard in hun verzoeken tot het benoemen van een vereffenaar en ontslag van de executeur omdat zij resp. geen schuldeisers van de nalatenschap zijn en niet tot de in artikel 4:149 lid 1 BW genoemde personen behoren.

Erflater heeft tezamen met zijn drie broers A, B en C een vof geëxploiteerd. Tijdens leven is een geschil ontstaan tussen erflater en de overige drie vennoten en in 2019 hebben de overige drie een bodemprocedure gestart om de vennootschapsovereenkomst ten aanzien van erflater te beëindigen. Erflater is overleden in 2020. In de vennootschapsovereenkomst is mede bepaald dat de vof (ten aanzien van die vennoot) eindigt door diens overlijden. Appellanten verzoeken onder meer om ex artikel 4:203 lid 1 onder b BW een vereffenaar te benoemen in de nalatenschap van erflater. Ingevolge dit artikel kan de rechtbank een vereffenaar benoemen, en is een schuldeiser van de nalatenschap daarbij een belanghebbende. Volgens appellanten heeft de rechtbank ten onrechte geoordeeld dat zij niet als schuldeisers van erfaters nalatenschap kunnen worden aangemerkt en dat zij daarom niet-ontvankelijk zijn in het verzoek tot het benoemen van een vereffenaar. Zij stellen geld te vorderen te hebben van de nalatenschap van erflater. Het hof is echter van oordeel dat appellanten geen schuldeisers van de nalatenschap van erflater zijn. Alle beweerde vorderingen van appellanten spelen – zo het hof – namelijk in het kader van de uitkoop van erflater uit de vof (en komen aan bod in de aanhangige bodemprocedure daarover). Hetzelfde lot – niet-ontvankelijkheid – geldt volgens het hof ten aanzien van het verzoek van appellanten tot ontslag van de executeur in de nalatenschap van erflater. Dit verzoek kan – zo het hof – (buiten de executeur zelf) alleen worden gedaan door een mede-executeur, een erfgenaam of het Openbaar Ministerie. Appellanten behoren niet tot deze kring van personen en kunnen dus geen dergelijk verzoek indienen. Het oordeel van de rechtbank dat appellanten niet-ontvankelijk moeten worden verklaard in hun verzoek strekkende tot ontslag van de executeur (art. 4:149 lid 2 BW), is dan ook juist. Ook het hof ziet, net als de rechtbank, geen aanleiding om ambtshalve tot het ontslag van de executeur over te gaan, nu van daartoe leidende gewichtige redenen niet is gebleken.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 08-06-2023

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2023:1886

Zaaknummer: 200.323.685_01

Rechters: R.R.M. de Moor, A.P. Zweers-van Vollenhoven en C.M. Molhuysen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Alvorens in te gaan op de vraag of de executeur onrechtmatig heeft gehandeld en uit dien hoofde persoonlijk aansprakelijk zou zijn, schetst de rechtbank het ter zake relevante toetsingskader.

Eiser is een van de vijf kinderen van erflater. Erflater is in Nederland geboren en bezat tot zijn overlijden de Nederlandse nationaliteit. Erflater is in 2017 in Londen (Verenigd Koninkrijk) overleden. Erflater heeft in 2016 bij Engels testament over zijn nalatenschap beschikt, en daarbij voor zover hier van belang gedaagde tezamen met een ander tot executeur(s) benoemd. Erflater heeft eiser en zijn afstammelingen onterfd en een rechtskeuze gemaakt voor toepassing van het Engelse recht op zijn nalatenschap. Gedaagde – notaris – heeft zijn benoeming aanvaard. Eiser stelt (verwijt A) dat gedaagde tegen beter weten in procedeert en vasthoudt aan het standpunt dat Engels recht van toepassing is op de vererving en afwikkeling van de nalatenschap van erflater. Gedaagde heeft deskundig advies ingewonnen dat hij niet aan eiser wil verstrekken. Eiser heeft echter op grond van artikel 22 jo. 843a Rv een rechtmatig belang bij inzage van deze adviezen. Daarnaast (verwijt B) is gedaagde niet binnen acht maanden na het overlijden van erflater overgegaan tot indiening van een aangifte erfbelasting. Hierdoor is aan eiser ambtshalve een aanslag opgelegd, waarna hij externe deskundige bijstand heeft moeten inschakelen. Tot slot (verwijt C) heeft gedaagde ten onrechte al een legaat aan de broer van eiser uitgekeerd. Gedaagde heeft daarom onrechtmatig gehandeld jegens eiser in de zin van artikel 6:162 BW. Gedaagde heeft immers in strijd met een wettelijke plicht gehandeld en met hetgeen volgens ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betaamt. Gedaagde dient de zorg van een goed executeur in acht te nemen en behoort daarbij als een redelijk handelend en redelijk bekwaam executeur te handelen. Daarbij weegt mee dat gedaagde zijn werkzaamheden als executeur verricht in de hoedanigheid van notaris. De rechtbank schetst het i.c. van belang zijnde toetsingskader. De executeur moet – zo de rechtbank – bij de uitoefening van zijn taak de zorg van een goed executeur betrachten. Voor het vaststellen van de omvang van deze zorgplicht moet rekening gehouden worden met het gegeven dat de executeur, voor zover hij bij de uitoefening van zijn taak niet is gebonden aan regels, in beginsel een ruime mate van vrijheid toekomt. Ook dient rekening gehouden te worden met het gegeven dat de executeur bij de uitoefening van zijn taak zich gesteld kan zien voor de opgave van het behartigen van verschillende, soms tegengestelde belangen. Zo heeft

een legitimaris als schuldeiser van de nalatenschap in het algemeen belang bij een weliswaar objectieve, maar zo hoog mogelijke waardering van de nalatenschap(sgoederen), terwijl de erfgenamen daarentegen juist een belang hebben bij een zo laag mogelijke waardering. Het is in beginsel aan het inzicht van de executeur overgelaten op welke wijze en langs welke weg die (tegengestelde) belangen het beste kunnen worden gediend. Om vast te stellen of een executeur, in weerwil van die vrijheid, persoonlijk aansprakelijk is wegens een onjuiste taakoefening, moet de vraag worden beantwoord of, uitgaande van die vrijheid, een over voldoende inzicht en ervaring beschikkende executeur die zijn taak nauwgezet en met inzet verricht, in de gegeven omstandigheden – mede gelet op diens (al dan niet professionele) achtergrond en ervaring – in redelijkheid tot de desbetreffende gedragslijn zou hebben kunnen komen. Bij deze toetsing past terughoudendheid. Voor persoonlijke aansprakelijkheid is namelijk vereist dat de executeur ook persoonlijk een verwijt kan worden gemaakt van zijn handelen. Vervolgens past de rechtbank dit kader toe op de diverse verweten handelingen/gedragingen en concludeert dat geen van de verwijten gegrond is.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 03-05-2023

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2023:2870

Zaaknummer: C/13/725302 / HA ZA 22-936

Rechters: T.H. van Voorst Vader

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Executeur/erfgenaam/vruchtgebruikster was beschikkingsbevoegd ter zake van de woning, maar de zaaksvervangingsketen is doorbroken omdat opbrengst niet is gestort op een daartoe bestemde kwaliteitsrekening.

Erflater is in 2020 overleden met achterlating van zijn twee kinderen uit zijn eerste huwelijk [eisers], en zijn tweede echtgenote B [gedaagde]. In zijn testament heeft erflater zijn echtgenote B tot enig erfgenaam en executeur benoemd. Aan de kinderen zijn gelegateerd de aandelen van erflater in een woonhuis en een recreatiewoning, alsmede diens banktegoeden en effecten. Aan B is het vruchtgebruik van de aandelen in beide woningen gelegateerd waarbij haar de bevoegdheid van artikel 3:215 BW is toegekend. In november 2021 is de akte afgifte woning en vestiging vruchtgebruik gepasseerd. Afgifte van de legaten van de banktegoeden heeft tot op heden niet plaatsgevonden. In geschil is onder meer de omvang van die legaten en de bevoegdheid van B om de recreatiewoning te verkopen en aan een derde te leveren. Artikel 4:117 BW bepaalt dat een legaat een schuld van de nalatenschap is. Eisers zijn als legatarissen schuldeisers van de nalatenschap van erflater en B is als enig erfgenaam gehouden het legaat af te geven. Indien dit niet wordt gedaan, levert dit een tekortkoming van de boedel op. Dat de termijn die aan de afgifte van de legaten is gesteld is verlopen, maakt niet dat er sprake is van een tekortkoming. Het gaat niet om een fatale termijn. Vast staat verder dat B in november 2021 een koopovereenkomst heeft gesloten met betrekking tot de recreatiewoning. Zij heeft de woning als executeur dan wel erfgenaam voor het onverdeelde aandeel van erflater en tegelijkertijd als eigenaar van haar eigen onverdeelde aandeel kunnen verkopen. B beschikte op dat moment nog niet over het vruchtgebruik zodat zij niet als vruchtgebruiker een koopovereenkomst heeft kunnen sluiten. In het testament is bepaald dat de executeur bij de tot zijn taak behorende voldoening van de schulden van de nalatenschap bevoegd is om zonder overleg of toestemming als bedoeld in artikel 4:147 lid 1 BW goederen te gelde te maken. Dat is hier naar het oordeel van de rechtbank aan de orde. Eisers hebben niet weersproken dat B de koopsom nodig had om schulden van de nalatenschap, de aanslag erfbelasting ten behoeve van eisers, te kunnen betalen. Dat executeur B conform het testament zo veel mogelijk in overleg dient te treden met de boedelnotaris over de verkoop van de goederen van de nalatenschap is geen omstandigheid die haar onbevoegd maakt. Eisers

waren bovendien ten tijde van het sluiten van de koopovereenkomst nog geen rechthebbenden van de aan hen gelegateerde goederen. Dat door de verkoop mogelijk geen rechten uit het legaat aan eisers meer konden worden geleverd, maakt op zichzelf genomen evenmin dat executeur B om die reden niet bevoegd was als executeur een koopovereenkomst aan te gaan. Dit kan hooguit een wanprestatie opleveren van de boedel jegens eisers als schuldeisers van de nalatenschap, maar tast in zoverre de bevoegdheid van executeur B niet aan. Executeur B was dus bevoegd om een koopovereenkomst te sluiten, hetgeen vervolgens een geldige titel voor overdracht oplevert. Over de vraag of er geldig is geleverd, overweegt de rechtbank dat voorafgaand aan die levering een akte tot vestigen van het vruchtgebruik ten behoeve van B (ter zake van het aandeel in de recreatiewoning van erflater) is verleden. Daarna heeft B als vruchtgebruiker de woning aan de koper geleverd. Tegen de achtergrond van artikel 4:147 lid 1 BW kon B de woning geldig leveren en was B beschikkingsbevoegd in de zin van artikel 3:213 lid 1 BW. Aan alle vereisten uit artikel 3:84 BW is eveneens voldaan zodat van een beschikkingsonbevoegde levering ook op die voet geen sprake is. De verkoop door B was ook niet onrechtmatig jegens eisers. De door eisers gevorderde verklaring voor recht dat de aaneengesloten keten van zaaksvervangende met betrekking tot het recht van vruchtgebruik op de recreatiewoning is doorbroken, wordt wel toegewezen: de koopsom is niet afgezonderd op een daartoe bestemde kwaliteitsrekening. Hoewel B niet heeft voldaan aan haar jaarlijkse toon/opgaveplicht, wordt het beheer niet aan een ander toegekend en wordt het vruchtgebruik niet onder bewind gesteld.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 07-06-2023

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2023:2300

Zaaknummer: C/18/213406 / HA ZA 22-102

Rechters: M. Sanna

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank beoordeelt of bij overdracht van een woning onder voorbehoud rechten van gebruik en bewoning sprake was van een gift en of aanspraak bestaat op een som ineens.

Omdat een van de eisers zijn woonplaats in het buitenland heeft, beoordeelt de rechtbank of zij bevoegd is van het geschil kennis te nemen. Zij is dit op grond van artikel 6 aanhef en onder g Rv omdat erflater zijn laatste woonplaats in Nederland had. Afgezien van de vraag of in de goede hoedanigheid is gedagvaard, draait deze zaak om de berekening van de legitimaire massa. Relevant is de overdracht van erflater van de met de rechten van gebruik en bewoning belaste woning aan gedaagde [1]. De rechtbank oordeelt dat de rechten van gebruik en bewoning een waarde drukkende invloed hebben en dat het alsdan resterende verschil tussen koopsom en de waarde, geen in aanmerking te nemen gift is. De aanspraak door gedaagde [1] op een som ineens omdat zij door de ziekte van erflater vanaf 2018 het volledige huishouden voor haar rekening heeft genomen alsmede de verzorging van erflater en dat tegenover deze taken geen passende beloning stond, wordt afgewezen. Op grond van de wetsgeschiedenis en vaste rechtspraak bestaat niet snel aanleiding voor een dergelijke vergoeding. Een erfgenaam heeft slechts onder bijzondere omstandigheden een aanspraak op een som ineens. De som ineens heeft betrekking op werkzaamheden die redelijkerwijze beloond dienen te worden wegens een verlies van de mogelijkheid om een eigen arbeidsinkomen te verwerven en een eigen carrière op te bouwen. Zonder een dergelijk verlies moet al licht worden aangenomen dat sprake is van vrijwillig op zich genomen werkzaamheden die in het economisch en maatschappelijk verkeer niet plegen te worden beloond (ECLI:NL:GHSHE:2008:BD8647). Er zijn onvoldoende feiten en omstandigheden gesteld waaruit blijkt dat daarvan i.c. sprake is. Vervolgens berekent de rechtbank de legitieme portie en stelt dat bij het berekenen van de legitimaire massa onderscheid gemaakt moet worden tussen de kosten van vereffening van de nalatenschap en de kosten van executele.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 24-05-2023

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2023:3739

Zaaknummer: C/02/398153 / HA ZA 22-285 (E)

Rechters: S.H.L. Baggel

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Twee erven verkopen woning aan verschillende kopers. Het aangekondigde hoger beroep van eiser tegen de uitspraak in eerste aanleg kan er niet toe leiden dat aan gedaagde 2 zijn eerste recht op levering wordt ontnomen.

Twee erfgenamen/broers verkopen los van elkaar de door hen geërfde woning aan verschillende kopers. Zowel eiser als gedaagde 1 wil de door hem gesloten koopovereenkomst nakomen jegens degene(n) aan wie hij verkocht heeft. Bij eerder vonnis is geoordeeld dat een van hen/gedaagde 1 bevoegd was de woning aan gedaagde 2 te verkopen en hij daarbij niet onrechtmatig of paulianeus heeft gehandeld. Daarnaast is in reconventie bepaald dat eiser het door hem gelegde conservatoire beslag moet opheffen en is deze beslissing in het vonnis uitvoerbaar bij voorraad verklaard. In onderhavige kortgedingprocedure vordert eiser de schorsing van de uitvoerbaarheid bij voorraad. De voorzieningenrechter overweegt dat de partij die een uitvoerbaar bij voorraad verklaarde uitspraak heeft verkregen, in principe het recht heeft om deze uitspraak ten uitvoer te leggen. Dit kan onder bijzondere omstandigheden toch (tijdelijk) door de rechter in een executiegeschil (zoals nu aan de orde) worden verboden. Het gaat daarbij om de situatie dat het belang van de partij bij voorlopig behoud van de bestaande situatie (totdat in hoger beroep is beslist), zwaarder weegt dan het belang van de wederpartij bij tenuitvoerlegging. Aangezien in dit geval de uitvoerbaarverklaring bij voorraad in het eerdere vonnis niet kenbaar is gemotiveerd, gaat de voorzieningenrechter ervan uit dat die belangenafweging nog niet heeft plaatsgevonden en dat de voorzieningenrechter dat nu alsnog moet doen. Daarbij is de voorzieningenrechter gebonden aan de in de bodemzaak vastgestelde feiten en oordelen van de rechtbank en mag geen voorschot worden genomen op de kansen van de zaak in hoger beroep. Wel kan de voorzieningenrechter in zijn oordeelsvorming betrekken of de ten uitvoer te leggen beslissing berust op een kennelijke feitelijke of juridische misslag. Daarna volgt de (feitelijke) belangenafweging.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 14-06-2023

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2023:2212

Zaaknummer: C/o8/297673 / KG ZA 23-105

Rechters: K.J. Haarhuis

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In een verdelingsgeschil gaat de rechtbank in op de uitleg van de blokkeringsregeling en ziet los van die uitlegkwestie voldoende grond om de certificaten aan gedaagde toe te delen.

In een zaak met diverse geschilpunten ter zake van de verdeling van de nalatenschap is onder meer in geschil of de tot de nalatenschap behorende certificaten – conform de vordering van eisers – dienen te worden verdeeld, dan wel of zij – conform het verweer in conventie en de vordering in reconventie – aan gedaagde dienen te worden toegedeeld. In dat laatste geval is de vraag welke waarde daarbij door gedaagde aan de overige erfgenamen dient te worden vergoed. Eisers stellen dat beroep op de blokkeringsregeling niet op gaat, omdat deze regeling betrekking heeft op overdracht en het hier gaat om overgang van de certificaten. Er is in dit geval – zo eisers – sprake van overgang onder algemene titel, zodat de blokkeringsregeling niet geschonden wordt bij verdeling van de certificaten. De rechtbank is van oordeel dat getwist kan worden over de uitleg van artikel 6 van de administratievoorwaarden van de Stak. In die bepaling is de blokkeringsregeling zoals opgenomen in de statuten van de vennootschap van overeenkomstige toepassing verklaard. De rechtbank meent dat artikel 6 de blokkeringsregeling niet alleen van toepassing verklaart in geval van overdracht, maar ook in geval van overgang van certificaten. De stelling van eisers is daarmee in zoverre dus onjuist. De vraag is echter of daarmee ook beoogd is de, in geval van overlijden, in artikel 15 van de statuten opgenomen bijzondere positie van bloedverwanten in de rechte neerdalende lijn weg te nemen. Wat van dit uitlegvraagstuk verder zij, zelfs indien het beroep op de blokkeringsregel niet zou opgaan, komt de rechtbank op grond van de door gedaagde aangevoerde feiten en omstandigheden tot het oordeel dat de certificaten aan gedaagde dienen te worden toegedeeld. Bedoelde bijzondere omstandigheden die een toedeling aan gedaagde rechtvaardigen zijn onder meer de positie van gedaagde als enig bestuurder van de Stak en zijn hoedanigheid van het enige kind dat de onderneming van zijn ouders al jarenlang met succes drijft, hetgeen ook in de geest is van de testamenten van beide ouders.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 07-06-2023

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2023:3507

Zaaknummer: C/03/294542 / HA ZA 21-377

Rechters: V.E.J. Noelmans

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vordering van eiseres tot inzage in bescheiden die deels betrekking hebben op de samenstelling van het vermogen van erflater weliswaar afgewezen, maar ook geen veroordeling van haar tot voldoening van de werkelijke proceskosten.

Deze nalatenschap is al vaker onderwerp geweest van een rechterlijke uitspraak (ECLI:NL:GHARL:2023:1557 en ECLI:NL:RBMNE:2022:2127, ERF 2022-0181). Eiseres A heeft samen met haar vier halfzussen, waaronder gedaagde B, een beperkt gebruiksrecht ten aanzien van een kasteel. Hun vader heeft het kasteel in 1996 overgedragen aan gedaagde X, die het op haar beurt heeft verhuurd aan gedaagde Y. In onderhavige zaak vordert eiseres onder meer inzage in een groot aantal stukken die betrekking hebben op een ruim scala aan onderwerpen en die deels betrekking hebben op de samenstelling van het vermogen van vader en deels op andere zaken. Het spoedeisend belang van A is – zo de rechtbank – voldoende aannemelijk gemaakt. A heeft een voortdurend gebruiksrecht en het benutten daarvan wordt haar ontzegd. A baseert haar vordering onder meer op artikel 843a Rv en stelt dat aan de drie cumulatieve voorwaarden daarvan is voldaan. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter heeft A geen rechtmatig belang bij de door haar genoemde documenten. Gedaagden stellen terecht dat geen rechtmatig belang aanwezig is indien onvoldoende duidelijk is gesteld en gemotiveerd wat de relevantie is van de gevraagde bescheiden met betrekking tot een bepaald feit waarop een mogelijke vordering rust (ECLI:NL:GHSHE:2014:222). Dit geval doet zich hier voor: A heeft geen inzicht gegeven in de feitelijke grondslag van haar vorderingen en heeft onvoldoende concreet gemaakt welk nader bewijs voor haar vorderingen zij in deze stukken verwacht aan te treffen. De enkele onderbouwing dat de stukken mogelijk nader bewijs bevatten, is onvoldoende. De vordering wordt reeds hierom afgewezen. Voor zover de vordering betrekking heeft op het gebruiksrecht verwijst de voorzieningenrechter naar de eerdere uitspraak van het Hof Arnhem-Leeuwarden (ECLI:NL:GHARL:2023:1557) en constateert dat dit deel van A's vordering in onderhavige zaak in de kern gelijk is aan hetgeen in die zaak aan de orde kwam. De vordering van gedaagden om A te veroordelen in de werkelijk gemaakte proceskosten wordt afgewezen nu volgens de voorzieningenrechter geen sprake is van misbruik van procesrecht of onrechtmatig handelen door A.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 15-06-2023

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2023:2821

Zaaknummer: C/16/552841 / KG ZA 23-83

Rechters: I.L. Rijnbout

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Aan wie komt het saldo toe van bankrekeningen die mede ten name van overledene staan?

De gedaagde in deze zaak is de vader van erflater die is overleden zonder krachtens uiterste wilsbeschikking over zijn nalatenschap te hebben beschikt. Gedaagde en overledene waren samen rekeninghouder van een tweetal bankrekeningen. Op één daarvan is het surplus van de uitvaartverzekering uitgekeerd. Na het overlijden heeft de bank de rekeningen op naam van vader gezet. Op verzoek van diens moeder is postuum vastgesteld dat overledene de vader was van de minderjarige met als gevolg dat hij en niet vader de enig erfgenaam is van overledene. Op verzoek van de moeder van de minderjarige heeft de rechtbank een vereffenaar benoemd. Nadat de vereffenaar beslag heeft laten leggen op de bankrekeningen is thans aan de orde of het saldo op deze rekeningen volledig aan vader toekomt, dan wel voor de helft aan overledene en vader. Vast staat dat op de bankrekeningen niet alleen inkomsten van vader werden ontvangen, maar ook betalingen van erflater. Verder heeft vader onvoldoende feiten en omstandigheden aangevoerd die kunnen leiden tot afwijking van het uitgangspunt dat beide deelgenoten een gelijk aandeel hebben in de saldi. Dat betekent dat de vereffenaar namens de nalatenschap aanspraak kan maken op de helft van het saldo op de bankrekeningen ten tijde van het overlijden van erflater.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 29-03-2023

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2023:5549

Zaaknummer: 10104185

Rechters: J.J. Dijk

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Mede vanwege het bestaan van een stille maatschap wordt in de kortgedingprocedure de vordering tot medewerking aan verkoop en levering van mede aan erflater toekomende onroerende zaken afgewezen.

De in 2021 overleden erflater laat als erfgenamen zijn beneficiair aanvaardend hebbende zoon en dochter achter. Op hun verzoek is een vereffenaar benoemd. Erflater was ten tijde van zijn overlijden samen met gedaagde juridisch eigenaar van dertien onroerende zaken. Deze onroerende zaken zijn (deels) gefinancierd met gezamenlijke hypothecaire geldleningen en zijn door erflater en gedaagde aangekocht als beleggingsobject en (deels) verhuurd. De vereffenaar vordert onder meer een veroordeling van gedaagde tot medewerking aan verkoop en levering van de panden. Na verwerping van de stelling dat de kinderen niet beneficiair hebben aanvaard (en dus de benoeming van de vereffenaar moet worden ingetrokken) acht de voorzieningenrechter het niet aannemelijk dat partijen al overeenstemming hadden over verkoop van het onroerend goed. Beantwoording van de vraag of er sprake is geweest van concrete overeenstemming die heeft geleid tot een afdwingbare verplichting tot medewerking aan verkoop, vergt nader onderzoek. Dit kort geding leent zich daar niet voor. Met gedaagde is de voorzieningenrechter van oordeel dat de samenwerking tussen hem en erflater kwalificeert als een ('stille') maatschap. De omstandigheid dat gedaagde en de erflater hun samenwerking niet expliciet als maatschap hebben gezien of betiteld – zoals de vereffenaar tegenwerpt – doet daar niet aan af. Gedaagde heeft gesteld dat hij het aandeel van erflater in de gemeenschap toebedeeld wil krijgen en in staat is een nieuwe financiering van de portefeuille aan te trekken. Dat is een mogelijkheid die zal moeten worden onderzocht en naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid kan gedaagde mogelijk op toedeling – ook al is bij het aangaan van de stille maatschap een daartoe strekkend voortzettings- c.q. vermogensbeding niet ter sprake gekomen – aanspraak maken. Om daartoe te kunnen komen is vanzelfsprekend van belang dat op korte termijn duidelijkheid zal moeten bestaan over de vorderingen en schulden van de maten. Voor het verkrijgen van die duidelijkheid zullen gedaagde en de vereffenaar zich moeten inspannen. Vooralsnog is er geen aanleiding om gedaagde in kort geding te veroordelen tot medewerking aan verkoop van het onroerend goed. Het is op dit moment onvoldoende aannemelijk dat een bodemrechter in die zin zal oordelen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 08-03-2023

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2023:5778

Zaaknummer: C/09/639017 / KG ZA 22-1066

Rechters: H.J. Vetter

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het ondanks aanwezigheid van indicatoren niet volgen van het stappenplan door de notaris is deze volgens het tuchthof te verwijten.

De moeder van de minderjarige enig erfgenaam van erflater dient een klacht in tegen de notaris die de laatste uiterste wilsbeschikking van erflater heeft opgesteld. Reden is dat de notaris het KNB-stappenplan niet zou hebben gevolgd. Van belang is dat volgens de moeder bij het legaat van aandelen aan de broer van erflater een te lage in te brengen waarde is opgenomen. De indicatoren waren onder meer het feit dat erflater al vijf weken bij zijn broer woonde en niet meer zelfstandig naar buiten kon. Erflater was evenmin in staat zijn eigen administratie te voeren. Zo heeft de broer van erflater alle bankpassen, het paspoort en de huis- en autosleutels van erflater ingenomen. Alle communicatie verliep via de broer van erflater, ook het initiatief voor het maken van een afspraak bij de notaris. De inhoud van het testament was ongebruikelijk en de instructies over de inhoud van het testament zijn door derden gegeven. Ten slotte was de medische toestand van erflater van dien aard dat het testament op korte termijn moest worden opgemaakt en gepasseerd. Met de kamer is het hof van oordeel dat de notaris onvoldoende zorgvuldig is geweest bij de beoordeling van de wilsbekwaamheid van erflater. Het hof constateert dat sprake was van een aantal indicatoren uit het stappenplan. Dergelijke indicatoren vergen extra oplettendheid van de notaris en kunnen volgens het stappenplan een nader onderzoek naar de wilsbekwaamheid nodig maken. Desgevraagd heeft de notaris ter zitting bevestigd dat hij aan erflater niet heeft gevraagd in eigen bewoordingen uit te leggen wat hij in zijn testament wilde regelen. De notaris heeft verklaard tijdens de passeerafspraak met erflater per artikel een samenvatting te hebben gegeven van de bepalingen van het testament en voorts uitsluitend geconstateerd te hebben of erflater zijn samenvatting begreep. De notaris heeft bovendien nagelaten om te verifiëren bij erflater of hij begreep dat door dit testament, in het bijzonder door het legaat, de nalatenschap voor de minderjarige zodanig minder zou kunnen zijn dat zelfs een schending van de legitieme mogelijk zou zijn. Dit klemmt temeer nu erflater leed aan een aandoening die de geestvermogens kan beïnvloeden.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 23-05-2023

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2023:1035

Zaaknummer: 200.319.564/01 NOT

Rechters: J.W.M. Tromp, A.D.R.M. Boumans en J.W. van Zaane

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof gaat niet mee in de gevorderde schorsing van de gevorderde uitvoerbaarverklaring bij voorraad van de in eerste aanleg vastgestelde wijze van verdeling.

Partijen zijn de vijf kinderen van hun in 1998 overleden moeder en in 2010 overleden vader. In eerste aanleg heeft de rechtbank onder meer een tweetal verklaringen voor recht afgegeven en de wijze van verdeling van (een tot) de nalatenschap (behorende woning) vastgesteld. In appèl oordeelt het hof dat die verdeling uitvoerbaar bij voorraad is verklaard. Appellant vordert in incident de schorsing van de tenuitvoerlegging van het vonnis. Appellant stelt zich op het gemotiveerde standpunt dat een afweging van belangen in zijn voordeel dient uit te vallen. Het Hof constateert dat het schorsingsverzoek aan de hand van de (drie) criteria zoals kenbaar uit Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:2026 moet worden beoordeeld. Het hof verwijst naar het oordeel van de rechtbank waaruit blijkt dat in 1990 is overeengekomen dat appellant na het bereiken van de AOW-leeftijd zijn landbouwbedrijf had dienen te beëindigen en de gepachte gronden/woning had moet ontruimen. De rechtbank oordeelde tevens dat appellant aansprakelijk is voor de schade die er het gevolg van is dat hij zich niet heeft gehouden aan die overeenkomst. Gezien bedoelde toetsingscriteria moet – zo het hof – van dit oordeel van de rechtbank worden uitgegaan en moet de kans dat het hof in hoger beroep tot een ander oordeel zal komen buiten beschouwing worden gelaten. In het licht van het voorgaande kan naar het oordeel van het hof niet worden gezegd dat het belang van appellant om de onroerende zaak toebedeeld te willen krijgen, namelijk continuering van zijn bedrijf, dient te prevaleren boven het belang van de overige erfgenamen. Gelet op het voorgaande moet de vordering tot schorsing worden afgewezen.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 23-05-2023

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2023:1647

Zaaknummer: 200.317.462_01

Rechters: S.M.A.M. Venhuizen, E.H. Schulten en J.M.H. Schoenmakers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank draagt eiseres op om de door haar gestelde feitelijke wilsonbekwaamheid van testateur te bewijzen.

Erflater is overleden in 2020 met achterlating van drie kinderen waarvan hij er één tot enig heeft erfgenaam benoemd. Aan de andere twee legateerde hij een bedrag ter grootte van hun legitieme portie. Een van de kinderen, eiseres, heeft de andere twee gedagvaard en stelt dat vader ten tijde van het opstellen van het testament aan een geestelijke stoornis leed. Uit het dossier blijkt dat de notaris zorgvuldig te werk is gegaan. Desondanks zijn er in het dossier aanwijzingen te vinden die de stellingen van eiseres onderbouwen. Gelet op een en ander wordt eiseres toegelaten tot het leveren van bewijs. De rechtbank draagt haar op om feiten en omstandigheden te bewijzen waaruit blijkt dat erflater ten tijde van het ondertekenen van het testament leed aan een geestelijke stoornis en dat deze stoornis toen een redelijke waardering van de bij de uiterste wil betrokken belangen belette.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 02-05-2023

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2023:7047

Zaaknummer: C/09/633036 / HA ZA 22-651

Rechters: A.C. Bordes

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Het hof wijst het beroep door de geriatrisch arts op haar
verschoningsrecht toe.***

In een tussenarrest uit 2021 heeft het hof voorshands geoordeeld dat er vanaf medio 2014 ten aanzien van de schenkingen door erflater aan dochter X en haar gezinsleden sprake is van misbruik van omstandigheden. Voorts heeft het hof geoordeeld dat op dochter X – als begiftigde – de bewijslast rust om te bewijzen dat de schenkingen niet door misbruik van omstandigheden hebben plaatsgevonden, waarna X is toegelaten tot bewijslevering dat daar geen sprake van was. Daartoe heeft X mevrouw Y, specialiste ouderengeneeskunde opgeroepen als getuige te verschijnen. Y beroept zich op haar verschoningsrecht, hetgeen door X wordt betwist. Het hof oordeelt dat X als rechtsopvolgster van erflater onder algemene titel Y niet kan dwingen te spreken waar de arts wil zwijgen. Het is aan de beroepsgeheimhouder zelf te oordelen of een beroep op het verschoningsrecht wordt gedaan. Het beroep van Y op het verschoningsrecht wordt toegewezen.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 30-05-2023

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2023:980

Zaaknummer: 200.280.825/01 en 200.281.955/01

Rechters: A.N. Labohm, C.M. Warnaar en L.A.G.M. van der Geld

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Zoon die zonder recht of titel in de woning verblijft, moet deze op vordering van de vereffenaar ontruimen.

In de nalatenschappen van beide ouders van gedaagde is een vereffenaar benoemd. In onderhavige procedure vordert de vereffenaar dat gedaagde de tot de nalatenschappen behorende woning ontruimt. Volgens de kantonrechter is genoegzaam gebleken dat het gaat om een spoedeisende zaak waarin een onmiddellijke voorziening bij voorraad wordt vereist omdat de vereffenaar de woning wil kunnen verkopen zodat vervolgens de schulden voldaan kunnen worden. Gedaagde is ruimschoots in de gelegenheid gesteld de ouderlijke woning over te nemen en hij heeft besloten om van de koop van de woning af te zien. Nu gesteld noch gebleken is dat gedaagde op enige grond een gebruiksrecht ten aanzien van de woning kan doen gelden, is het aannemelijk dat in een bodemprocedure geoordeeld zal worden dat gedaagde zonder recht of titel in de woning verblijft. Ten aanzien van de afweging van de wederzijdse belangen weegt het belang van de vereffenaar om de woning te gelde te maken zwaarder dan het belang van gedaagde om in de woning te blijven wonen. De vordering tot ontruiming wordt derhalve toegewezen.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 07-06-2023

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2023:3458

Zaaknummer: 10307416 CVEXPL 23-340

Rechters: R.P.J. Quaedackers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vordering tot voeging wordt toegewezen.

X is weliswaar eiser in hoofdzaak, maar is dat niet expliciet in zijn hoedanigheid van executeur. De rechtbank staat X toe zich in de hoofdzaak aan de zijde van eisers te voegen. Daarbij overweegt de rechtbank dat de vordering tot voeging beoordeeld dient te worden aan de hand van artikel 217 Rv, op grond waarvan eenieder die een belang heeft bij een tussen partijen aanhangig geding, kan vorderen zich daarin te mogen voegen.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 24-05-2023

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2023:2029

Zaaknummer: C/o8/293456 / HA ZA 23/107

Rechters: A.M. van Diggele

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De vordering tot toegang tot de woning en medewerking aan de verkoop daarvan wordt toegewezen.

Deze zaak betreft een geschil over de verdeling van een woning die voor de helft in een nalatenschap valt. Eiser/enig erfgenaam vordert in kort geding medewerking van gedaagde (gerechtigde tot de andere helft) aan de verkoop van de woning. Nu eiser de nalatenschap beneficiair heeft aanvaard, moet de nalatenschap eerst worden vereffend. De vereffening is nog niet afgerond. De verkoop van de woning is noodzakelijk voor het voldoen van de schulden van de nalatenschap, en daarom onderdeel van de vereffening, artikel 4:215 BW. Partijen zijn het er ook over eens dat de woning dient te worden verkocht. Ook gedaagde staat erachter dat de woning snel wordt verkocht. Gebleken is dat gedaagde desondanks geen enkele medewerking verleent aan die verkoop. Zo laat gedaagde niemand toe tot de woning, ook niet de makelaar of eiser en staat de woning helemaal vol met spullen, zodanig dat de bovenverdieping niet bereikt kan worden. Het is dus noodzakelijk dat de woning wordt opgeruimd. Weliswaar stelt gedaagde dat zij daartoe zelf in staat is, maar dat is gelet op haar leeftijd (83), haar fysieke gesteldheid en haar niet meewerkende houding tot nu toe onvoldoende aannemelijk. Het voorgaande betekent dat het noodzakelijk is dat eiser, die bovendien mede-eigenaar is, toegang tot de woning krijgt om deze te kunnen opruimen. Daarnaast dient de makelaar in de gelegenheid te worden gesteld om de woning te betreden om de noodzakelijke werkzaamheden te verrichten ten behoeve van de verkoop van de woning. De vordering tot – kort en goed – toegang tot de woning en medewerking aan de verkoop en levering wordt toegewezen.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 06-06-2023

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2023:3919

Zaaknummer: C/02/408287 KG ZA 23-155 (E)

Rechters: S.H.L. Baggel

Wetsartikelen: